

Porabje

Tednik Slovencev na Madžarskem • Monošter, 9. oktobra 2025 • Leto 35, št. 41

stran 2

40 LET PLESA, PESMI IN SRČNOSTI

ZGODBA TISOČERIH ROK, ZGODBA O TOVARNI MURA
stran 5

VSAKŠO DELO JE LEJPO
stran 8

PRIPOVEJSTI O MENJE ...
stran 9

40 LET PLESA, PE

Na Gornjem Seniku je bilo slišati vriskanje, pesem in topot plesnih korakov – takšnih, kot jih tam poznajo že štiri desetletja. In kaj se je dogajalo v gornjeseniškem kulturnem domu?

Od otroške skupine do ambasadorjev Porabja

Plesna zgodba folklorne skupine z Gornjega Senika se je začela leta 1985, ko je skupina mladih zagnancev želela plesati naprej, saj so prerasli

Hanžek danes z zadovoljstvom gleda, kako so njegovi nasledniki nadaljevali delo: "Ponosen sem, da András Szukics to pelje že štiri desetletja! On, Margita in József Gyécsek so pri skupini že 40 let. Takih ljudi danes ni

kanta, svoje obleke, vse domače, gornjeseniško," pravi. Čeprav so časi popolnoma drugačni, pove, pa jim uspeva ohranjati tradicijo: "Včasih je bilo več časa, danes pa je vsega preveč. Mladi študirajo, delajo,

Direktorica Javnega sklada za kulturne dejavnosti Mojca Jan Zoran je folklorni skupini izročila priznanje.

Folklorna skupina Zveze Slovencev na Madžarskem (ZSM) Gornji Senik je praznovala 40 let neprekinjenega delovanja, jubilej pa zaznamovala s slovesno prireditvijo, polno spominov, ponosa in pristne energije. "Folklorna skupina je več kot le skupina plesalcev," je v slavnostnem nagovoru poudarila predsednica ZSM Andrea Kovacs: "Je ambasador slovenske kulture in narodnostne dediščine na Madžarskem. Je varuhinja pesmi in plesov, vsak njihov nastop pa je most med generacijami, med Porabjem in Slovenijo, med preteklostjo in prihodnostjo."

Kovacseva je skupini izročila jubilejno priznanje ZSM ter zahvalne listine vsem članom, ki so s plesom in pesmijo zapisali 40-letno zgodbo.

otroško šolsko folklorno skupino, a vseeno niso želeli izgubiti stika s plesom in porabsko tradicijo. Prvi plesne korake so postavljali ob pomoči poznejšega dolgoletnega strokovnega vodje Alojza Hanžeka, ki se takole spominja začetkov: "Takrat je bil drugačen svet, ljudje so se več družili, v gostilnah so igrali muzikanti, plesi so bili del življenja. Ko smo začeli, ni bilo nobene organizacije, ki bi nam pomagala. Ne zveze in ne samouprave – samo volja in veselje. Na začetku nam je veliko pomagala Irena Barber, ki je bila vedno prava gonilna sila za kulturo. Jaz sem ji vedno rekel, da je naša folklorna mama. Kasneje pa nam je bil v veliko pomoč tudi koreograf Mirko Ramovš; on pa je bil bo-ter naših porabskih plesov."

veliko," je še povedal prvi strokovni vodja.

Za dušo in za Porabje

Sedanji vodja skupine András Szukics, eden od ustanovnih članov, se prav široko nasmehne, ko se spominja začetkov: "Začela sva s prijateljem, stara 16 let. Ker sva ples srečala v šolski skupini, se nama je po izstopu iz šole vse zdelo prazno. Ni bilo vaj, ni bilo nobene skupine, nič več plesa. Pa sva si rekla – pa bova midva naredila nekaj. Iskala sva plesalce, harmonikarja, prosila za pomoč. Ni bilo denarja, ni bilo ničesar, samo veselje do plesa, pa vendar smo plesali," se smeje András. "Danes nas je sedemnajst, osem parov aktivnih, pa še mladi prihajajo. Ponosni smo, da imamo svojega muzi-

imajo družine ... ampak še vedno pridejo, še vedno zaplešejo. In to je tisto, kar je največ vredno," doda Szukics.

Mentorica Biserka: "To delam za svojo dušo in za našo kulturo"

Strokovna vodja skupine Biserka Bajzek je z gornjeseniško folkloro povezana skoraj vse življenje: "Petnajst let sem strokovna vodja, 35 let pa članica. Začela sem že kot deklica v otroški skupini. Takrat nisem pomislila, da delam kaj za slovensko kulturo. Kar drži. A še bolj sem delala to za svojo dušo. Kasneje sem šele razumela, da je to, kar plešemo, del naše dediščine, ki jo želimo ohraniti." Bajzekova se z veliko hvaležnostjo spominja strokovnjakov iz Slovenije: "Veliko sta nas

SMI IN SRČNOSTI

naučila Valerija Žalig in Mirko Ramovš. Od njiju smo prevzeli znanje, danes ga predajamo naprej.”

Za Biserko pa folklor ni le ples. Pravi, da je zanjo folklor del narodnega obstoja: “Ko plešemo, ohranjamo pesem, običaje, noše. A tudi slovenski jezik. Pa še nekaj – folklor je kot most. Povezuje namreč starejše in mlajše, starejši predajo znanje, mladi ga nadaljujejo. Tako tradicija živi. Upamo, da bo tako še desetletja.”

Ponos, ki se ne meri v letih, ampak v korakih

Na odru so se ob jubileju gornjeseniškimi folkloristom pridružili še člani folklorne skupine KUD Beltinci, tamkajšnji tamburaši, Seniške sinice ZSM ter otroška folklorna skupina Dvojezične osnovne šole Jožefa Košiča. Dvorana je kar pokala od energije in gajnenosti.

pina Zveze Slovencev na Madžarskem z Gornjega Senika ni samo kulturna dejavnost, to je gradnja narodne identitete. 40 let neprekinjenega dela v takih razmerah je velik dosežek. Tu se vidi, koliko srčnosti in ener-

jubilejne pa András Szukics, József in Margit Gyecsek ter Biserka Bajzek.

Mladi: Ples je za zabavo. In za srce.

Čeprav so nekateri začetniki

jo,” se zasmije mladi plesalec. Mlada plesalka Zora Kiss pa pove: “V osnovni šoli sem že plesala in mi je bilo zelo všeč. Zdaj se tukaj na Gornjem Seniku počutim odlično! In čeprav nisem domačinka, sem tu res lepo sprejeta.”

Tradicija živi, z njo pa tudi Porabje

Folklorna skupina danes pleše porabske in štajerske ples, v štirih desetletjih pa so postavili šest odrskih postavitev. Del jih je nastal pod vodstvom Mirka Ramovša, novejša pa je pomagala postaviti Valerija Žalig. Že leta 2008 je folklorna skupina z Gornjega Senika prejela priznanje Pro Cultura Minoritatum Hungariae, zdaj pa se ponova še s štirimi desetletji ustvarjanja.

Ali, kot je vodja skupine András Szukics z nasmehom povzel misel, ki se je nato vila skozi celoten večer: “Naše noge so

Na jubilejni prireditvi je zapela tudi pevska skupina Seniške sinice.

gije imajo! In tudi zavedanja, da kultura ni le za tiste, ki stojijo na odru, ampak za celotno skupnost.”

danes že sivolasi, ima skupina tudi mlad obraz. Matej Labritz, eden mlajših članov, pravi: “Ples mi je bil vedno v veselje.

Gornjeseniški kulturni dom se je napolnil z gosti.

Med gosti je bila tudi direktorica javnega sklada za kulturne dejavnosti (JSKD) Mojca Jan Zoran in skupini izročila priznanje JSKD. Ob tem je dejala: “To, kar počenja Folklorna sku-

Vodja območne izpostave JSKD Murska Sobota Nataša Brulc Šiftar pa je skupaj s sodelavcem Aljošo Obalom podelila Maroltove značke. Zlato značko je prejel Benjámín Szukics,

Prireditve so popestrili člani folklorne skupine KUD Beltinci.

Na zabavah grem vedno plesat in zato sem se pridružil skupini. Ker lahko prosti čas preživim z ljudmi, ki uživajo na enak način. Pa še dekleta imajo rada, če fantje dobro pleše-

se morda utrudile, ampak srce še vedno bije v ritmu polke in valčka. In to je kot naše Porabje – živo, veselo in ponosno.”

Vida Toš

Konferenca o slovanskih književnostih, kulturah in jezikih v Slovenskem domu

V konferenčni dvorani hotela Lipa je 25. in 26. septembra potekala dvo-dnevna konferenca Katedre za slovansko filologijo Univerze ELTE z naslovom Vplivi in interakcije v slovanskih književnostih, kulturah in jezikih. Dogodek je združil sodelavce Katedre za slovansko filologijo, ki so v svojih predavanjih predstavili različne raziskovalne teme s področja slovanskih jezikov, književnosti in kulturnih povezav.

Udeležence je ob začetku konference nagovorila predsednica Zveze Slovencev na Madžarskem Andrea Kovacs. V govoru je poudarila pomembnost ohranjanja jezika in kulturne dediščine ter izpo-

je leta 2016 začela pobudo, katere cilj je širiti najnovejše dosežke slavistike, raziskav slovanskih jezikov in književnosti ter same

Udeležence konference je pozdravila predsednica Zveze Slovencev na Madžarskem Andrea Kovacs.

slovanske kulture v različnih regijah Madžarske. V okviru konferenčne serije z naslovom Znanost za vse. Srečanja s slovanskimi kulturami, književnostmi

vzame eden od šestih slavističnih oddelkov katedre (bolgarski, češki, hrvaški, srbski, slovaški in slovenski), s čimer spodbujajo so-

delovanje med univerzo in madžarskimi narodnostnimi organizacijami.

Vsako leto konference tematsko usmerijo v drugo

lovanja. Ob tej priložnosti je novembra potekala velika institucionalna konferenca.

Udeleženci na letošnji konferenci so lahko prisluhnili številnim zanimivim predavanjem. Z lektorata za slovenščino je Mladen Pavičić predstavil prozo Franceka Mukiča, pomembnega avtorja Slovencev na Madžarskem.

Porabska Slovenka Etelka Dončec je v svojem prispevku govorila o pesniku Ferencu Verseggyju in njegovem revolucionarnem pesniškem besedilu, ki je bilo razobešeno na zagrebškem drevesu svobode.

György Rágyanszky pa je predstavil raziskavo z naslovom Murskosoboška

Trenutno potekajo priprave na izdajo zbornika s predavanji iz Monoštra, ki bo objavljen v okviru nove serije Budapest Slavic Studies. Če bo uspelo zagotoviti zadostna sredstva, bo zbornik izšel v tiskani obliki, sicer pa bo dostopen na spletu, podobno kot jubilejni zbornik ob 175-letnici.

Program in razpoloženje na letošnji konferenci

Program konference v Monoštru je bil izjemno raznolik – vključeval je tako literarne kot jezikoslovne prispevke. Po mnenju udeležencev so bila predavanja zelo kakovostna, dogodek pa je potekal v prijetnem in spodbudnem razpoloženju. Vodstvo katedre in številni sodelavci so bili navdušeni, saj je bila to »ena najboljših, če ne kar najboljša konferenca katedre doslej,« so rekli. Gostje so se v Monoštru počutili zelo dobro, navdušila sta jih tako Hotel Lipa kot samo mesto. Čeprav je bilo za spremljevalni program malo časa, so si prvi dan ogledali Muzej Avgusta Pavla, drugi dan pa spoznali tednik Porabje, nato pa še obiskali cerkev in samostanski vrt.

Konferenca je prinesla dragoceno izmenjavo znanja, idej in izkušenj ter potrdila, da so slovanske književnosti, kulture in jeziki živa vez med narodi in prostom, kjer se prepletajo tradicija, raziskovanje in sodobni pristopi.

nvn

Mladen Pavičić je predstavil prozo porabskega avtorja Franceka Mukiča.

Etelka Dončec je v svojem prispevku govorila o pesniku Ferencu Verseggyju in njegovem revolucionarnem pesniškem besedilu.

stavila, da »iz dneva v dan doživljamo, kako bogateča je moč srečevanja kultur. Ohranjanje jezika in kulture ni zgolj dolžnost, temveč tudi srčna zaveza.«

Pobuda katedre in konferenčna tradicija

Katedra za slovansko filologijo Filozofske fakultete Univerze Loránd Eötvösa

in jeziki vsako leto prirejajo znanstvena srečanja v različnih madžarskih mestih.

Glavni cilj te pobude je, da akademsko delo ne bi ostalo zgolj v Budimpešti, temveč bi doseglo tudi tiste dele države, kjer humanistika in filologija nimata osrednje vloge. Organizacijo konference vsakič pre-

področje. Doslej so jih gostila mesta: 2016 Pomáz, 2017 Blatenski kostel/Keszthely, 2018 Kecskemét, 2019 Székesfehérvár, (2020–2021: premor zaradi covida), 2022 Békéscsaba, 2023 Sombotel.

Leta 2024 ni bilo posebne oddelčne konference, saj je slavistika v Budimpešti praznovala 175-letnico de-

evangeličanska dekanija med obema svetovnima vojnama, v kateri je osvetlil zgodovinske okoliščine verskega življenja v Prekmurju v prvi polovici 20. stoletja.

Zborniki in publikacije

Predavanja, predstavljena na konferencah, pogosto izidejo tudi v zbornikih.

ZGODBA TISOČERIH ROK, ZGODBA O TOVARNI MURA

To je zgodba o delavnosti, natančnih rokah in vsakodnevni vztrajnosti tisočeri, predvsem žensk, ki so desetletja s predanostjo šivale, krojile in soustvarjale prepoznavno kako-

od začetkov pri Janezu in Irmi Cvetič ter Ludviku Šiftarju, prek nacionalizacije in obdobja razcveta, do praznih stavb po zadnjem stečaju, »je pojasnila Šövegeš Lipovškova.

ki orisuje osebne usode žensk po propadu tovarne. Na panojih se vrstijo tudi modne oblikovalke, ki so ustvarjale nove kolekcije, znani obrazi, ki jih je oblačila Mura, ter mednarodni projekti. Med njimi sodelovanje z Egiptom, ki je bil v 70. letih ena največjih gospodarskih povezav podjetja.

Več kot gospodarski gigant

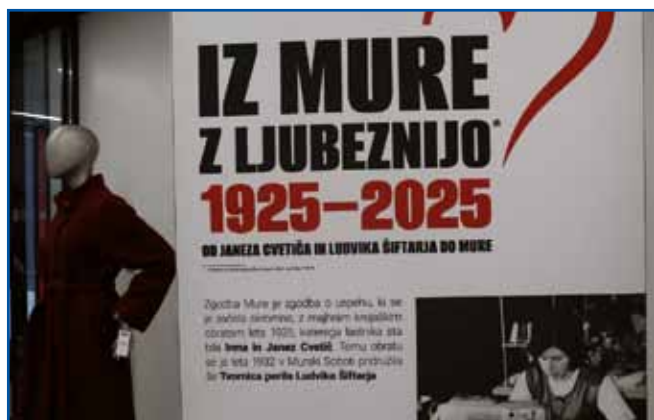
Na vrhuncu je Mura zaposlovala več kot 6000 ljudi. A nikoli v njeni zgodbi ni šlo le za gospodarski obrat, podjetje je namreč ustvarjalo tudi socialno in kulturno tkivo regije. Znotraj Mure so delovali pevski zbor, športno društvo in planinski krožek, Mura je za svoje delavce

Da je Mura za mnoge pomenila veliko več kot službo, se je ob odprtju razstave spomnila tudi nekdanja modna oblikovalka v Muri Silva Šterman: »Predvsem takrat, ko smo pripravljale kolekcije in skrbele, da so bili

jevali zaslužne delavce, pogosto celo s posebnimi zlatniki.

Od ponosa do bolečine

Čeprav je Mura uradno prenehala obstajati šele leta 2023, ko je bil iz registra izbrisan še Arum,

Ob 100-letnici tekstilne tovarne Mura so odprli razstavo.

vost Murinih izdelkov. To je zgodba o tovarni Mura. Ob stoletnici ustanovitve tega nekdanjega tekstilnega velikana so v Pokrajinskem arhivu v Murski Soboti odprli razstavo, ki obuja spomine na podjetje, brez katerega bi bila ta regija zelo drugačna.

170 škatel zgodovine

Razstava, ki jo podpisujejo avtorice Gordana Šövegeš Lipovšek, Blanka Ambruž, Barbara Lešnik in Iva Lana Lanščak, oblikovno pa jo je zasnoval Marko Bilič, je nastajala iz obsežnega gradiva. »Naš arhiv hrani približno 170 škatel dokumentov, ki smo jih prejeli po stečaju Mure. Med njimi so pogodbe, interne revije, fotografije, celo prvi reklamni film Skozi uho šivanke – Mura. Iz tega morja zgodb smo morale izluščiti najpomembnejše in jih povezati v celoto –

Murine ženske – srce tovarne

Poseben prostor so avtorice namenile Murinim ženskam, šiviljam, ki so

Direktorica Pokrajinskega arhiva Maribor, Nina Gostenčnik, je v uvodnem nagovoru dejala: »Čeprav Mure danes ni več, je njena zgodovina ostala zapisana v dokumentih, ki bodo za vedno ohranjeni v arhivu.«

desetletja s svojo natančnostjo in predanostjo krojile ugled podjetja. »Njihove zgodbe so tiste, ki nosijo srce tovarne,« pravijo avtorice. Navdih so črpale tudi iz knjige dr. Nine Vodopivec Tukaj se ne bo nikoli več šivalo,

gradila bloke in vrtce, zaposleni pa so se radi udeleževali skupnih izletov. »Vprašanje je, kako bi bila videti Sobota brez Mure. To podjetje je zaznamovalo pokrajino na vseh ravneh,« poudarja Šövegeš Lipovškova.

Mura je za mnoge pomenila veliko več kot službo.

modeli lepo predstavljeni našim kupcem, smo čutile posebno pripadnost. Mura je bila naš dom, tam smo se uresničevale, sodelovale in stkale prijateljstva, ki so trajala tudi zunaj tovarne. Prav vsak izmed nas je Muro doživel kot del svojega življenja, saj nas je povezovala daleč prek njenih ograj. Ko se danes srečujem z nekdanjimi sodelavci v različnih krajih, ne samo v Murski Soboti, povsod začutim, da je Mura še vedno med nami – kot vez, ki nas povezuje.«

njeno ime še vedno živi kot sinonim pomurske industrije. Kolektivni spomin je poln ponosa, a tudi bolečine ob propadu, ki je zaznamoval tisoče družin. Avtorice razstave pa so želele obiskovalce spomniti na širšo sliko. »Naš cilj je bil, da se ljudje ne spomnijo samo grenkega konca, ampak predvsem ponosa, da so bili del ene največjih zgodb naše regije,« je sklenila Šövegeš Lipovškova.

Razstava za leto dni

Razstava bo na ogled eno leto, obiskati pa jo bo mogoče ob ponedeljkih, sredo in četrtek med 8. in 14. uro ter po dogovoru tudi ob drugih dneh. Razstavo je pod častno pokroviteljstvo vzela predsednica republike Nataša Pirc Musar.

Vida Toš

Datum, ki ni naključje

Razstavo so odprli 24. septembra in ta datum ni bil izbran naključno. V podjetju so ga namreč od leta 1950 zaznamovali kot dan Mure, ko so ob obletnici izvolitve prvega delavskega sveta nagra-

OD SLOVENIJE ...

SI-alarm bodo znova testirali

Ministrstvo za digitalno preobrazbo, Uprava za zaščito in reševanje ter Telekom Slovenije so se odločili, da bodo sistem SI-alarm še enkrat testirali. To naj bi se zgodilo še letos. Prvo testiranje, ki je bilo v soboto, namreč ni uspelo popolnoma. Nekateri uporabniki sporočila niso prejeli, drugi pa so ga dobili z večurno zamudo. Minister za obrambo Borut Sajovic želi, da bi ob naslednjem testu sporočilo prejelo 95 odstotkov uporabnikov. Na ministrstvu so povedali, da so v stikih tudi s podjetjema Apple in Google, da bi odpravili težave s prikazom sporočil na mobilnih telefonih. Sistem SI-alarm je namenjen obveščanju ljudi ob večjih nesrečah. Slovenija je vzpostavila ta sistem, namenjen hitremu pošiljanju nujnih informacij ob naravnih in industrijskih nesrečah ali terorističnih napadih. Sistem bo prebivalce obveščal tudi o ukrepih med nesrečami in pomagal pri iskanju pogrešanih oseb. Skrbnik sistema je Uprava za zaščito in reševanje.

Osem slovenskih turističnih zelenih zgodb med najboljšimi na svetu

Naseznam 100 najboljših trajnostnih praks po izboru organizacije Green Destinations se je letos uvrstilo osem slovenskih projektov. Po oceni Slovenske turistične organizacije ta uspeh znova potrjuje vodilno vlogo Slovenije v trajnostnem turizmu. Med izbranimi zgodbami so se znašli belokranjski projekt Lahinja Trail, prva popolnoma prireditve Zero Waste v Sloveniji, in Teden ljubljanskega turizma, ki ponuja več kot 150 aktivnosti. Bohinj se je uvrstil s projektom Od vil do vilic, ki spodbuja uporabo lokalnih živil, Bled pa z multimedijским projektom Onkraj razglednice. Med prepoznanimi praksami sta tudi kulinarična akcija Okusi ljubezni v Mirnu, na Krasu in v Brdih ter kolektivna blagovna znamka Brežice Izbrano. Na seznamu sta še festival ovčje volne Bicka v Logarski dolini – na Solčavskem ter martinovanje na Jeruzalemu. Priznanja so podelili v Montpelierju v Franciji, kjer so se zbrali turistični predstavniki iz več kot 60 držav.

Zakoj so povezani Krnci s Porabjkom?

Krnci so mala zaspana vesnica na Goričkom, štero obkroužijo vesi Kükeč, Ivanovci, Andrejci, Seböborci, Bokreči pa Dolina. Indasvejta je bilau tū stau, včasik staupetdeset lidī, gnesden komaj več kak petdeset jih žive v Krncaj. Tejsognesdenznačilni(jellemzō) priimki v vesi: Horvat,

Stota oblejtnica krnskoga gasilskoga društva leta 2024 (Foto Simona Peček)

Lukač, Lorbek, Hül, Temlin, Vogrinčič, Žerdin, Peček. Ižna imena, štera ešče majo v Krncaj, so Potaučni (kà je iža pauleg potauka), Prejdnji, Srejdnji, Zadnji (pauleg toga kak stogijo té iže), Krajncovi, Škrilecovi (z priimkov Kranjec pa Škrilec), Vonekovi (z krstnoga imena Ivan/Vanek) pa Krčmačovi (tau je pa znabiti od krčme).

V srejdnjom veki so omenjali ves v starij pismaj, ka Kernych, Kernelicz, Chernyncz. Lejko, ka so Krnci v povezavi z rečjauv krnica, ka je pogloblena strūga reke ali potoka, dapa, če gledamo tau slejdnjo ime, Chernyncz, je tūjmogauče, ka so v povezavi z rečjauv črni. Med Mörov pa Rabov je gratalo ime dosta vesi z nekšoga, včasik preveč staroga krstnoga imena. Stari Slovani so včasik dali svojim mlajšom ime od farbe. Bilau je takšo staro slovansko ime, ka Črūnū (od črne farbe) Lejko, ka so Krnci od takšoga indaš-

njoga veškoga načelnika dobili ime, šteri se je zvau Črni. V Prekmörji itak so pogausi priimki Črni, Čarni, Černe-la, ranč tak je gvūšno, ka je priimek Črnko, Črenko grato tūj s toga staroga slovansko-ga imena. Madžaroni so po svojoj voli spreminjali ménja vesi med

lamblövéset). Majo svojo strelišče tūj, gé enkrat na leto pripravijo tekmovanje strejlajna na takše »golaube«. Po võrospauvedi je mejšano lüstvo v Krncaj (katoličansko pa evangeličansko), dapa se je sigdar spreminjalo, štera vera je bila večinska. Na konci 18. stoletja so bili Krnci katoličanska ves. V prvoj polonji 19. stoletja so bili samo štirge katoličanci v Krncaj, vsi drugi lidgé so bili evangeličanci. Na konci istoga stoletja je bilau že lüstvo mejšane võrospauvedi. Katoličanski Krnčari odijo k mešam v Končevce, evangeličanci pa v Püconce. Na najvejšom vreji prauti Kükeči pa Bokrečam majo Krnčari svoj cintor (tū se pravi brütif). Tam se dajo pokapati brez ozira na vero literani pa »papinci«. Na »brütifi« so leta 1938 dali postaviti zvonik iz cigla. Zemla je ilojčna, zatok je nej fejst plodna. Inda so s toga kraja tūj ojldi »na repo« (kak

majo pettresti članov pa delüvleta dve desetini, moška pa ženska. V sakšom leti se udeležüvlejo gasilskoga tekmovanja, štero ma občina Moravske Toplice (kak tū itak pravijo Moravci). Ranč tak idejo na občinske veške igre. Krnci, čegli so mala ves, so preveč uspešni na takšij prireditvaj. Tau pa kaže, ka je zmožnost vesi ali varaša nej odvisna od velkosti. Podpredsednica Peček je poudarjala, ka je najbolje važno, ka so Krnčari dobrosrčni pa prijazni lidgé.

Eti tūj čuvajo šegau majpana pa zakürijo ogen (kres). Važen dogodek je tau za ves, kà vküp pridejo vesničari, se pogučavajo pa etak ostane čüt za sküpnost (közösségi szellem).

Kak pa so povezani Krnci, ta mala gorička ves z našim Porabjkom? Na Verici žive Ema Karba pri Djerglstijj (tam kak je kancelaj pa kulturni daum). Njena mati Marija

Rano v Krncaj (Foto A.A. Dončec)

so pri nas pravli sezonskomi deli). Pri sakšoj iži so meli živino pa so delali na svojij njivaj. Gnes tri držine majo verstvo v Krncaj, gé pridelüvlejo pšenico pa kukrco ali kosijo travnike. Ništérni drugi odijo v Soboto v službo. Gasilsko društvo v Krncaj je lani posvetilo stoto oblejtnico z velkov proslavov. V društvi

Banfi se je rodila v Krncaj pa je prišla kaulek 1968 na Vogrsko. Na Verici se je omaužila z Gergelom Zankočom. Mejla sta ešče sineka tūj, šteri žive v Monoštri. V Krncaj ešče se spaumnijo na Marijo, njeni-va mlajš pa itak čuvata stike (kapcsolatok) v Krncaj s svojoj žlatov.

Akoš Anton Dončec

Izlet števanovskega cerkvenega zbora

Števanovski cerkveni zbor Zveze Slovencev na Madžarskem je septembra svetijo 15. jubilej. Istina, ka te jubilej bi mougo biti že mejseca

Cerkveni zbor v Mariji Bistrici na Hrvaškem

junija, dapa tak je prišlo, ka je sombotelski škof samo septembra leko prišo jubilejno sveto mešo služiti v Števanovce. Tau leto je bilo rejsan

slovenskoj samopravi, ka nas je predlagala za te lejpi dar. Letos je bilau oprvin, ka so nej samo plaketo dali, litji vcuj smo dobili malo pejnec tū.

Etak smo pa leko meli eden sploj čudoviti den, ka se je naš števanovski cerkveni zbor napauto na izlet. Leko povejmo, ka je nej samo izlet bijo, bola je vejndrak bilau romanje, za volo toga, ka smo poglednoli vsakšo cerkev, gdeta smo šli. Pred podnevom smo pred desetoj vōri že na

Ptujski Gori bili, gde smo poglednoli župnijsko cerkev Ptujskogorske Matere Božje. Ta cerkev je v fejest lejpoj krajini, z fejest lejnim pla-

po starom varaši. Ob dvanajsti vōri smo meli kosilo v gostilni Amadeus. Fejest smo se leko nadjeli, ka so nam trno dobro djesti naredili, redni so bili kelnerdje ranč tak, kak šefica gostilne, stera je sploj prijazna bila. Leko povejmo, ka če de stoj od nas iz Porabja v Ptuji odo, aj samo zijšnje tau dobro gostilno. Po obedi smo štja prejk šli po tistom mosti, gde samo pejški ali z biciklinom leko prejk dé reke Drave.

Po tistim smo se napautili na Hrvaško, kama smo se eno vōro pelali z kombijom. Prišli smo v Marijo Bistrico, gde smo z lampi pa z očami gledali,

ka Božja Bistriška. Marija je z črnoga lesa naredjena. V Mariji Bistrici je vsako leto največ lidi na taum mesti, ka je narodno raomanje,

Oltar v cerkvi v Mariji Bistrici

pa ta odijo na velko bučo. Sto je šnje nej odo taumta, tau mesto mora pogledniti. Zdaj že mam v plani, ka do člani Društva porabski slovenski penzionistov za dve leti ta meli eden lejpi izlet. Tau lepoto morajo videti. Po Mariji Bistrici smo se šnje stavili v Varaždini, gde smo se pau vōre šetali pa poglednili center in stari grad. Na šesto vōro smo se pelali dale nazaj na Madžarsko v Lenti, gde smo meli večerdjo. Istina, ka smo malo zamidili pa smo že znauvalačni gratali, tak ka smo se fejest nadjeli pa smo malo kaj spili. Odtistec smo se že samo domau pelali. Mislim, ka se je naš izlet fejs dobro posrečo. In se lepo zahvalimo Državnoj slovenskoj samopravi, ka je naš cerkveni zbor predlagala za nagrado Pro Cultura Minoritatum Hungariae, etak smo meli eden nejpozaben den.

Marijana Fodor

Obisk mesta Ptuj

sploj lejpo za naš zbor, ka smo maja dobili nagrado Pro Cultura Minoritatum Hungariae od madžarske vlade. Tau fejest lejpo nagrado leko zahvalimo Državnoj

com. V cerkvi smo si malo dola seli in vsakši zmolo eno molitev. Dugo smo nej mogli biti, ka smo šli nazaj na Ptuj, gde smo poglednoli ptujski grad in smo se šetali

kakšen lejpi varaš vidimo. Včasim smo šli baziliko poglednit, nej smo mislili, ka takšo lepoto bomo vidli, kak je tam bila. Ta bazilika se zove v hrvaškem jeziki Maj-

... DO MADŽARSKE

Predsednik države v osmih mesecih za darila 8,4 milijona forintov

V predsedniški palači Sándor so v prvih osmih mesecih leta 2025 za darila porabili približno 8,4 milijona forintov. Vrednost predanih daril je bila zelo raznolika: od drobnih predmetov za nekaj sto forintov do protokolarnih daril v vrednosti milijon forintov. Na tujih uradnih obiskih predsednika države Tamása Sulyoka ter ob sprejemu visokih gostov, ki so prihajali na Madžarsko, so podarili spominke, ki predstavljajo madžarsko kulturno tradicijo. V več primerih so bili med darili tudi hungarikumi, poleg tega pa je bila izdelana uokvirjena slika palače Sándor. Znotraj države so za predsednikove programe, predvsem otrokom in šolskim skupinam, podarjali darila: športno opremo, družabne igre, pravljičnice, sladkarije in prehrabne pakete. Darila so kupovali pri priznanih domačih izdelovalcih, na primer pri tovarni porcelana v Herendu, tovarni kristala v Ajki in v tovarni porcelana Zsolnay, nekatera darila so kupili tudi v navadnih trgovinah.

Višja inflacija od predvidevanj, upokojeanci bodo prejeli regres pokojnine

V videoposnetku je premier Viktor Orbán povedal, da je inflacija višja, kot so napovedovali, zato se pokojnine običajno v tem času zvišujejo. »Obljubili smo, da pokojnine ne bodo izgubile vrednosti, te zaveze smo se vsako leto držali in tudi letos bo tako,« je dejal premier. Dodal je, da bo vsak prejel ustrezen regres pokojnine, kar v povprečju pomeni 51 tisoč forintov. Inflacija je bila avgusta 4,3-odstotna, pokojnine so se januarja letos zvišale za 3,2 odstotka, vendar je bilo že takrat jasno, da bo letošnja inflacija višja. Po pravilih mora vlada na podlagi avgustovskih podatkov pripraviti oceno za dodatno zvišanje pokojnin.

VSAKŠO DELO JE LEJPO

Prejšnji keden, gda sem pri Hanžekovi odo na Gorejnjom Seniki, je fejest mrzlo bilau, tak kak če bi že november pisali. Zdaj gvüšno ka so doma, zmišlavam, kak prejk dvorišča staplam, tašoga reda po vasaj se že v künji pri špajerti se-grejvajo. Depa za par stopajov sem že znau, ka gazda Lali gvüšno nej v künji, liki vanej dela. Zato, ka iz radia vanej na dvorišči tak glasno deje muzika, ka še

Agi Hanžek čistiti tikvi, uni ešče majo goščice, stere trbej lüpati.

kokauši na ritem staplajo pod sadnimi drejvami. Gda kaulak rama pridem, eden velki küp tikvi zaglednem, paulak küpa pa vertinja Agi Gyeček Hanžek ranč tikvi pucajo.

- Agi, že se vej, če te velki küp tikvi vse vöspucate, kelko olaja dajo?

»Največkrat tak delamo, ka gnauk samo 10-12 litrov olina vöobredimo, tau je kauli petdvajsti kil goškie, drügo polovico pa gnauk kasneje. Zato telko, ka te več dajo, te so tiste, stere lüpati trbej. Mi samo te mam, te olaj je nej tak gausti, depa baukši žmaj ma. Tau tö istina, s tejmi goškicami več dela geste, gnauk je vöspucaš, te je posišiš, te je znauva malo zmočaš, pa te je samo že lüpati trbej.«

- Lüpanje je müdno delo, nej?

»Nej, ge tau celau rada delam, Lali, on tak fejest nej, zato ka trifrtale ge olüпам, pa samo frtau on. Tam vrkar, kak mi

mamo njivo, tam niške ne pauva tikvi, tau zato dobro, ka etak dugo lejt leko se ista semen nüca. Nej se trbej bojati, da se zavolo fčel prejkprimeče pa našo semen tö tašo baudede, stero nej trbej lüpati.«

- Zdaj se goščice težko sišijo, gda je tau slabo vrejmen.

»Zdaj tam v staroj künji kürimo pa te tam više špajerta sišimo. Ka se posiši, tiste v žakel skladdemo pa te decembra, gda že pujčka zamasarimo, te mo začnili goščice lüpati. Te še šegau mam v Kùharjevi spominski hiši taši večer meti, gda se goščice lüpaajo, naj mladi tö znajo, kak se tau dela. Zato ka tašo že več doma ne vidijo.«

- Zdaj je že zavole hladno, tau je tašo zadnjo delo, ka še vanej morate

taobredti pa te potejm že samo znautra te delali?

»Eške djabke trbej brati, burgulo mam vöbrati pa te naslejdne repo poberemo, tak ka delo vanej še mam zavole za cejli oktober. Pa leko ka se še kaj zavleče, depa nej baja, repi se ne šte, če ranč je že slana.«

- Gda tau vse taobredite, ka te potistim delali?

»Ge si delo vsigdar najdem. Kak sem pravla, goščice mo lüpati, cejkre pletem, krü pečem pa vse tašo, na koj ovak nega časa.«

- Dosta krüja pečete?

»Vsikši mejsec, ali tak po dvej, trej kednaj. Iz osem kil mele. Pa če stoj kaj prosi, te še za nji tö kaj spečem.«

- Kakšni krü pečete, rženoga ali pšeničnoga?

»Ge bejluga ne pečem, samo rženoga pa te še malo šegau mam nutdjati koškice pa lenovo semen tö. S toga človek dva maliva falačka podjej pa te že sit grata, te je nej taši, kak tisti bejli krü, steri se v bauti küpi.«

- Vi vsigdar domanji krü mate pri iži?

»Vsigdar, mi krüja v bauti ne kipüjemo. Tak šegau mam, sedem krüjov spečem, steri po kilo dvajsti ali tresti dek vagajo. Te kolače na štiri tale gorzrejžem pa je nutradejem v zmrzovalno lado pa te sprauti je vödjememo, etak vsigdar friški krü mam doma. Prvin, gda tauga nej bilau, te so sedem kolačov krüja v klejt

na krüšnjek dali, kak so dnevi šli, tak je vsigdar menje kolačov bilau na krüšnjeki.«

- Krü peči je nej leko delo, tau vi vse sami delate?

»Zvekšoga vse sama delam, Lali mi telko pomore, ka v peč mi nutnaleče drva, meni je samo vöžgati trbej. Gda že dolapo-

Njeni mauž Lali trno rad dela v sadovnjaki.

gori, te pride pa vöspuca peč, tau bi ge tö znala naredti, depa tak bi mi duže trpelo. Vzimi, gda drüga dela nega, te pa cejkre pletem, mauž Lali, on pa košare.«

- Še ene taše družine nega, tak mislim, kak ste vi, steri še vse tak po starom delate, kak inda svejta.

»Zdaj eške ladamo pa delamo, gda več nemo ladal, te ne vej, ka baudede, te več tašo kaj nika nemo delali. Ge se od tauga bojim, vse tau, ka mi še delamo tak po starom, tau se vse tapozabi, tej mladi že tau nedo delali, nedo meli časa tau delati.«

- Stero delo je vam lepše, tau, ka jeseni, pozimi delate znautra v rami

pri špajerti ali bola tišto, ka se sprtolejt pa vle-ti dela vanej na njivi, v ogrächenki?

»Vsikšo delo je lepo, vsikšo ma svojo lepoto. Spomladi človek sadi pa se vüpa, ka jeseni baudede kaj s tauga, ka leko depauv nutik spravlo. Tašoga reda je vse lepo, vse cvete, vse je barvnato,

ranč tak poleti tö. Jeseni dolapoberemo, ka smo pripauvali pa se veselimo, ka smo zgotauvili z delom. Pozimi malo počivamo pa delamo kaj tašo, ka nas veseli, ka radi delamo.«

- Ka bi delali pozimi, če bi nej pleli cejkre, lüpati koškice? Te bi televizijo gledali?

»Ne mislim, ge na televiziji bola samo te dokumentarne filme gledam od narave. Ge te informativne oddaje (híradó) nika ne gledam, zato ka te se samo razčemerim. Baukše, če ranč nika ne vej, zato ka vsikši samo svojo goni pa tak vsikši samo laže.

Karči Holec

PRIPOVEJSTI O MENJE POZNANI ŽENSKAJ

V mladi lejtaj se je v njeni družini po talanski gučalo. Depa za prvo Slovenko vala, od stere pesem je v novinaj bila vödana pa nej samo v tejm je med prvimi bila. Pisatelca pa pesmar-ka je kuman 16 lejt stara bila, gda se je matrne rejči navčila. Po tej se je v pisanji več nej dojstavila.

S Talanskoga nazaj domau

Pavlina Doljak se je leta 1854 v talanskom

varaši Pavia narodila. Tau pa zatoga volo, ka njeni oča Josip je biraub biu, tam je službo daubo. Mama Pavlina, po steroj je čerka ménje dobila, se je možej pokorila. Daleč od daumi so brat pa tri sestre v tihinskem svejti živeli.

Pavlina Doljak je v mladi lejtaj v Milani živela. Tam je oča Josip nauvo službo emo. Eške dva brata pa tri sestre je mejla. Depa mama mrgé, gda sestro Teodolino narodi. Malo po tejm mlajši brezi oče ostanejo.

Ta držinska nesreča go v domanjo krajino starišov odpela. Mlajše k sebi od očo brat Matija vzeme. V Solkani skrak Gorice živejo. Tüdi držina od Matije je po talanski gučala. Zatoga Pavlina v talansko šaulo v Gorici ojd. Depa vse se vömini, gda na njeno paut dr. Ka-

rel Lavrič stane. Kak drugi Slovenci je k njeni nauvoj držini ojd. Kelko

Pavlina Doljak je v mladi lejtaj v Milani živela. Tam je oča Josip nauvo službo emo. Eške dva brata pa tri sestre je mejla. Depa mama premine, gda sestro Teodolino narodi. Malo po tejm mlajši brezi oče ostanejo.

se vej, tam se je začnilo slovenski gučati. Tau znamenüje, ka od očo brat Matija je materno rejč gor vzeu. Dr. Lavrič pa njegvi kolejgari so na velke od zedinjene Slovenije pripovejdali. Rejč zedinjena tau znamenüje, aj vse slovenske krajine v enoj državi (rosagi) živejo.

Kak se dr. Lavrič z mlado Pavlino sreča, go začne slovenski včiti, knjige njoj nosi, Pavlina trno rada šte. Kak točkar povejdano, 16 lejt stara se materno rejč začne včiti, tri lejta po tejm prvo pripovejst napiše. Njena prva pripovejst Prva lübezen naslov ma. Leta 1873 v novinaj Soča vöpride. Po slovenski društvaj ojd, svoje pripovejsti šte. V tom svojom deli vse več slovenski včeni lidi sreča. Zmejs med njimi je tüdi 17 lejt

starejši dr. Janko Pajk biu. Kak prejgen v novinaj Zora njoj je mentor grato. Zmejs med njima se lübezen gor vužge, leta 1876 se oženita. Od toga leta dale kak Pavline Pajk piše, gnes tau njeno ménje za najbolje poznano vala.

Dr. Janko Pajk je biu filozof pa na velke je literarne kritike piso. Litere žene Pavline vse bole zrejo se pišejo. Nej samo tau, tüdi od situacije žensk v tistom časi začne pisati. Tak esej Neka rejči od ženskoga pitanja vöpride. Ja, Pavlina v tistom časi piše, od koga ženske ranč brodit ne vüpajo. Gnes bi njoj prajli, ka je feministka bila. Na velke je od žensk pisala, ka bi njen povedala, ka za sebe se je trbej gor gemati. Malo v njeno

Ta fotografija za slejgnjo od Pavline Pajk vala. Kak bi škela pokazati, ka pisanje je njeno življenje bilau. Vnauge pripovejsti so po njenoj smrti vöprišle.

dugo pripovejst Dora nut poglednimo. Tak začne: V časi, gda se moja pripovejst začne, sem petnajst lejt mejla. Lidge pravijo,

ka sem lejpa bila. Ge sem toga ne vejdl pa za tau sem se nej brigala. V pet-

Dr. Karel Lavrič je trno včeni možakar biu. Kak biraub je v Tolmini delo, tam se je za slovensko rejč gorgemau pa politično za Slovence tüdi delo. Spod Talanov je gnakost med njimi pa Slovenci zagučavo. Ranč un je prvo slovensko politično društvo Soča v krajini organiziejo.

najstom leti ženska ške nej gizdava. Moje ménje je Doroteja, depa vsi so me Dorica ali tüdi Dora zvali. Pavlina že v začetki pisanja povej, ka ženska ne smej gizdava biti. Pripovejst Doro tadale skauzi življenje pela, vse bole se kak ženska za sebe vej gor postaviti. Pavlina piše, dosta po svejti ojd. Z možom najprva v Maribori žive-ta, po tejm v

Graci, ka bi tadale v češki Brno šla pa v Beč tō. Skur 20 lejt sta tak živela, samo vleti sta domau v Solkan ojdla. Pa je tam

vsefküper nej najbaukše vögledalo. Žlata je Jan-koni zemejrila, ka se brž

po smrti prve žene z Pavlino oženo. Depa, daum je dun daum, vsigdar sta vejdl za eden čas doma biti.

Pavlina Pajk zvün pripovejsti tüdi verze, pesmi piše. Za prvo Slovenko vala, ka njene pesmi so v knjigi vöprišle.

Njeno pisanje je svajo z možkimi pisatelami zaküjalo. Na velke so go kritizejrali,

njeno literaturo za nejvredno vözglasili. Roman Slučaj usode za vrij toga konflikta vala. Kak se tomi povej, roman so raztrgnoli. Depa, vnau-ga lejta po tejm roman svojo velko mesto v slovenskoj literarni historiji dobi. Vse takše pa ovakše lagvo pisanje od Pavline doj ne stavi. Mauž go v tejm deli na velke podpi-
ra (támogatja). Kakoli, ka po svejti ojdita, na velke piše.

Dr. Janko Pajk leta 1899 betežen grata. V Ljubljano prideta, depa, dr. Pajk malo po tejm premine. Samo dve leti po tejm eške Pavlina Pajk paut po tom svejti zgotovi. Za njau je prejk 30 pripovejsti ostanolo, gnes je tüdi kak prva dama slovenskoga romana poznana.

Miki Roš

PISALI SMO PRED 30. LEJTI

V 20. številki Porabja, stera je vöprišla 5. oktobra 1995, je Klara Fodor pod naslovom DELAMO ZA DOMANJE SLOVENCE napisala:

»15. septembra je melo predsedstvo Slovenske zveze prvo djesensko sejo Zgončali smo si letne, djesenske programe pa proračun Zveze. Vleta smo tō nej počivali, programe smo začnili s Porabskimi dnevi 27. pa 28. majuša v Slovenskoj vesi. Pri tem nam je dosta pomagala Slovenska manjšinska samouprava iz Slovenske vesi.

Gorenjisenički pevski zbor je že štiridvajstokrat leko popejvo v Šentvidu, na pevskom tabori. Z več krajov so pozvali folklorno skupino z Gorenjoga Senika. Devetkrat so že bili pozvani v Beltince na srečanje folklorni skupin. Plesali so v Pešta, v Kamniku na Dnevu narodnih noš, v Brezovcaj, v Sárváru pa v Obewartu v Avstriji.

Ansambel Lacija Korpiča pa ženski kvartet je eštje vendrik nigdar nej emo telko prilik nastaupiti kak zdaj vleta pa djeseni. Bili so pozvani v Celldömölk na županijski den, v Brezovce pa v Malo Nedelo. Najmenje desetkrat so špilali na Goričkon pa v Prekmurju.

Varaške ženske so gorastaupile v Ižakovcaj na büraški dnevaj, v Lendavi na trgatvi pa v Brezovcaj. Števanovske ženske so pozvali v Malo Nedeljo. Mali mlajši z materami pa z vzgojiteljicami so leko šli na tjezen dni v vrtec v Radence. Zatau dobro priliko se je podalo 6 mamici, z vzgojiteljicami pa 14 mlajšov. Fejs dobro so se meli pa so se navčili tū nika po slovenskom. Mlajši s šaul so se leko glasili v bralni tabor. Debeli Rtič je sploj lejpi kraj. Bilau jih je 28. Leko so si poglednili Koper, Piran, Portorož, Jadransko morje pa štje dosta vse lejpora. Z števanovske šaule so bili trdje mlajši v likovnem taboru v Šent Jakobu v Avstriji. Te prilike so za veltji asek mlajšom. Mladi nogometaši iz Slovenske vesi so se brsali v Lendavi, starejši pa v Cankovi.

Vse člane, steri delajo v kulturni skupinaj, smo pozvali na izlet na en den v Moravce. Na žalost nas je bilau samo 12.

15. septembra so avtorji notapokazali svojo knjigo Srebrni brejg, stero so nam napisali. Lüstvo pa mlajši s šaul - stere smo pozvali osebno - so lopau vtjüp prišli. Dobro bi bilau, če bi nas furt telko bilau, če kaj mamo za pogledniti ali poslušati. Mislim, ka nej bilau nikoma žau, ka je prišo. Mi, steri smo bili tam, gvüšno taprštemo te knjige.

8. oktobra de gospaud Ivan Camplin, pop z Martinja - steri slovensko mešo slüžji po nedelaj na Gorenjom Seniki - emo biserno mešo. Pri meši do popejvali gorenjosenički pevci.

V Vasvára do držali veltje svetke, zatau, ka so Vaugri 1100 lejt na Vogrskom. 21. oktobra so pozvali gorenjesenički pevski zbor pa folklorno skupino, 22. pa

Varaške ženske.

Zveza de v tau leti svetila pet lejt, ansambel Lacija Korpiča pa ženski kvartet pa 20 lejt dela. Te svetek mo držali 27. oktobra na Gorenjom Seniki.

Slovenci, steri živejo že več lejt v Pešti, so pozvali 11.-12. novembra gorenjesenički pevski zbor pa Varaške ženske. Tak se kaže, ka de gorenjosenički pevski zbor letos tū emo božični koncert.

Lutkarji na gorenjesenički šauli se 6. oktobra začnejo včiti nauvo igro z režiserjem Mikijem Rošom. Števanovske ženske od djeseni dobijo strokovnjakino z Murske Sobote, gospau Marijo Rituperjevo. Va-

rašanci pa Slovenčardje mo meli dramsko skupino. Devet nas je. Špilali mo v domanjoj rejči. Igro nam napiše pisatelj Feri Lainšček, špilati de nas pa včijo Miki Roš.»

PANEUROPSKO SREČANJE IN FESTIVAL V OBERWARTI

Pod tem naslovom je Irena Barber etak zapisala:

»Gradiščansko pa železnožupanijsko društvo Paneuropske unije sta 23. septembra organizirala mednarodno paneuropsko srečanje in festival v Avstriji, v Oberwarti. Na tau srečanje so od nas tū pozvali edno kulturno skupino, plesalce z Gorenjoga Senika. Na prireditve nas je sprvajo Martin Ropoš, predsednik Državne slovenske samouprave in župan G. Senika. Na začetki so visiki funkcionari meli guče, pred tejn so pa gorpršтели pozdrave od Árpáda Göncza, predsednika Madžarska in Milana Kučana, predsednika Republike Slovenije. Govor je držo Karl Habsburg, sin Otta Habsburga, predsednika Paneuropske unije.

Gučo je o evropski problemaj, tak kak o problemaj po svejti. Sploj je dobro bilau čüti od toga človeka tau, da je priznau, ka Vogrski rosag ma lagovejše pogoje kak Avstrija. Zatok pa Avstrijci tak mislijo, da so dužni nam pomagati pri tem, ka pridemo v evropske organizacije. Srečanje je pozdravo dr. Pusztai Gyula, predsednik železnožupanijske skupščine tū. Gda so govorniki dokončali, oder so prejkvzele kulturne skupine. Skupine so prišle iz različni rosagov pa pokrajín, etak so dobro simbolizirale cilj mednarodne prireditve. Naša skupina je tū lepau nastopila. Nej se nam je trbelo sramovati. Z nami so se prpelale pevke z Rábfüzesa tū. One nemški spevajo, pa moremo priznati, ka sploj lepau. Po pauti - tak ta kak nazaj - kak dobri prijatelji smo se meli, zgučavali, no pa največ spejali.

S tejm srečanjom, tak mislim, vsi, ki smo tam bili, malo ovak gledamo na Evropo, na svejt. Kakoli smo preprosti lüdje, nam je tū nej vseedno, kama svejt drži. Zavüpamo eden drugoma ali nej, pomagali mo eden drugoga ali mo pa v svaji, odvisi od maloga človek tū. Vsi mamo držine, deco, nej je vseedno, če njim leko s poštenim delom krü damo v roke, nej je vseedno, ka baude z nami. V bojni mo se klali ali eden drugoma v rokau segnili, si pomagali za lepšo bodočnost.»

V rubriki ...do Madžarske pa so bralci leko prešteli tej novice:

Srečanje na tromeji

Letošnje srečanje na tromeji so organizirale občine iz treh držav, St. Martin a.d. Raab v Avstriji, Kuzma v Sloveniji in Gornji Senik na Madžarskem. 1. oktobra so se predstavniki ter kulturne skupine treh občin srečali ob spomeniku na tromeji. Prav ta dan dopoldne je Društvo za urejeno okolje na G. Seniku organiziralo turnir v malem nogometu, katerega sta se ob domači ekipi udeležili tudi ekipi iz Kuzme in Martinja. Prireditvi so se pridružili tudi predstavniki Urada za šport Železne županije, ki so seniški ekipi podarili opremo.

Otvoritev ceste Dolenci - Budinci

1. oktobra so odprli cesto Dolenci-Budinci. Ob tej priliki je bila odprta tudi meja med Dolenci in Andovci. Stavka študentov

25. septembra je stavkalo na Madžarskem približno 10 tisoč študentov. S tem so protestirali proti uvedbi šolnine, ki znaša mesečno 2 tisoč forintov.

Razstava o porabskih župnikih

Na pobudo sklada Tromejnik pripravlja kustosinja Muzeja Savaria v Sombotelu Marija Kozar Mukič razstavo o porabskih slovenskih župnikih. Stalna razstava bo na ogled v kletnih prostorih bivšega župnišča na G. Seniku.»

Vküppobrala Silva Eöry

RAZGIBAJMO MOŽGANE

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

Oddaja Slovenski utrinki bo na sporedu
TV Slovenija 1 v četrtek, 16. oktobra, ob 15.55.

Ponovitev magazina bo na
TV Slovenija 3 v nedeljo, 19. oktobra, ob 19.30.

Oddajo si lahko ogledate tudi na spletnem naslovu:

<https://www.rtvslo.si/tv/oddaja/84>

Pridružite se nam pred zasloni!

TV SPORED

Na naslednji povezavi najdete pregleden spored
TV Slovenija 1 in Slovenija 2 za izbran dan:
<https://tvspored.delo.si/>

					AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	IZMERA, MERJENJE	DELEŽ, KOLIČINA	DESERTNO VINO, TOKAJ	ČLOVEK Z VELIKIMI OČMI	SEF, VOJJA	LETALSKI VLJAK, PROPELER	KROŽIŠČE
					VINOTOK							
					BICKEL	2						1
					MEHEK INDIJANSKI ČEVELJ IZ ŽIVALSKKE KOŽE						9	
					GORLJIV PLIN, C ₂ H ₆ PREBIVALEC KITAJSKE	11				SALVADOR DALI BIKOBOREC, KI ZABODE BIKI		
POMOČ: AFORT MELISA OSOJE PONTON	PRIDELO-VALEC SADIJA	POHIŠTVO IN STVARI V PROSTORU	VOJAŠKO KORITASTO PLOVILLO	MESTO, NASELJE					KITAJSKI DRŽAVNIK CERTUVN IZDRAVILNA RASTLINA			
ITALIJAN, IGRAJKA LOREN	10		3			SMUČAR, SKAKALKA KLINEC					TEKSTILNI IZDELEK ZA ODEVANJE, POKRIVANJE	ZBOR DEVETIH PEVCEV
						ATA, OČE						
PRINOS USTRE-LJENE DIVJADI K LOVCU						TOPILO ZA LAKE VŠINSKA TOČKA NA ZEMLJEVIDU						5
TEK ČEZ ... IN STRN				URADNI SPIS					TV VODITELJ RIZOVIČAR STRANSKI DEL TRUPA	8		
REAKTIVNO LETALO				46. PRED-SEDNIK ZDA RAJKO IRGOLIČ	6						7	
KRILATI DEČEK OB AMORJU							PROSTOR PROČ OD SONCA					
MANJŠA RANA		4					NERA ZA ZLATO IN DRAGE KAMNE					

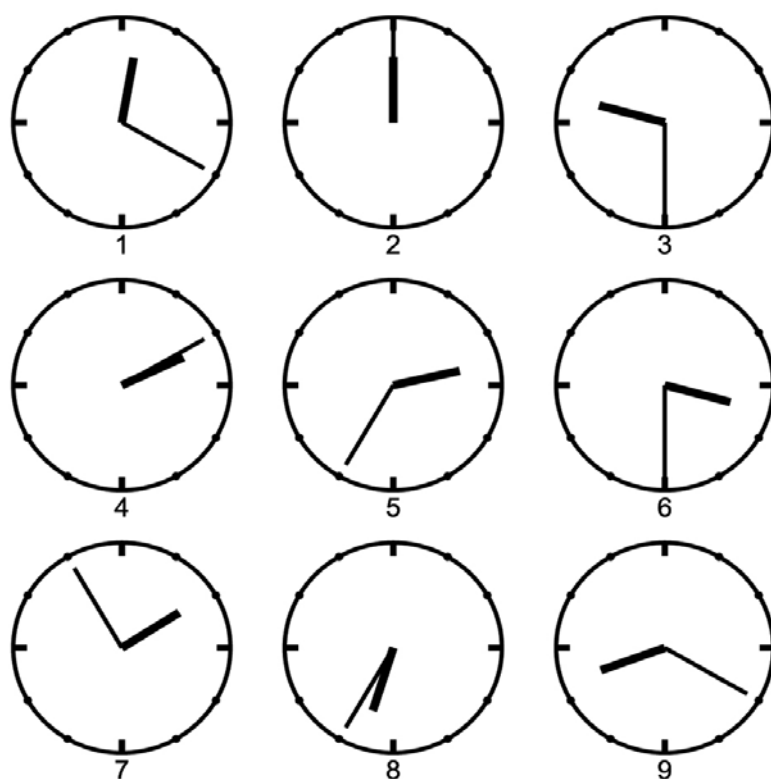
Končna rešitev:

1	2	3	4	2	4	5	6	7	8	9	10	11	6	4
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	---	---

SUDOKU

	3		9		4		6	
		4	3	7	8	5		
	5						7	
	2		8	4	7		9	
	8		2	3	6		5	
5			6		3			2
6	9			2			8	7
			7		1			

RAZLIKE V URAH

Med katerima dvema urama je razlika najmanjša?

Vabilo

Pozdrav jeseni

Zveza Slovencev na Madžarskem vas vabi na zborovski koncert, ki bo v **soboto, 18. oktobra 2025**, ob **16. uri** v konferenčni dvorani Slovenskega kulturnega in informacijskega centra v Monoštru.

Na koncertu bodo sodelovali:

Burja, mešani pevski zbor društva upokojencev, Postojna
 Mešani pevski zbor Andreja Maroša, Društvo upokojencev, Beltinci
 Vokalna skupina Mavrica, Postojna
 Komorni pevski zbor Zveze Slovencev, Monošter

Vljudno vabljeni

Meghívó

Öszköszöntő

A Magyarországi Szlovének Szövetsége tisztelettel meghívja Önt őszi énekkari hangversenyére, melyre **2025 október 18-án, szombaton 16. órakor** kerül sor Szentgotthárdon a Szlovén Kulturális és Információs Központ konferenciatermében.

A koncerten fellép:

A postojnai Nyugdíjas Egyesület Vegyeskara
 A beltinci Nyugdíjas Egyesület Vegyeskara
 A Mavrica énekegyüttes, Postojna
 A Magyarországi Szlovének Szövetsége Szentgotthárdi Kamarakórusa

Mindenkit szeretettel várunk!

2000 ZLATIH ZRN ZA NOVO TISOČLETJE

VABIMO VAS, DA SE NAM PRIDRUŽITE SETVE NA GORNJEM SENIKU, V SOBOTO 18.10.2025.

DOBIMO SE OB 10.00 URI PRI KULTURNEM DOMU.

(Felsőszőlőnk, Hármashatár út 2. Madžarska)

Pred šestindvajsetimi leti so v prekmurskih Babincih posejali 2000 zrn pšenice za novo tisočletje. Ta simbolična setev se vsako leto nadaljuje – količini se doda število zrn iz najlepšega klasa prejšnjega leta.

Tradicionalnih 2000 zlatih zrn tako vsako leto potuje v drug kraj po Sloveniji, letos pa prvič prestopa meje in bo izvedena pri nas, v Porabju.

Skupaj bomo posejali 3625 zrn, ki smo jih prejeli od Turističnega društva Dubrovnik.

Dogodek bomo popestrili z nastopom Porabskega tria, ki bo s pesmijo in glasbo obogatil slovesnost setve.

VLIJUDNO VABLJENI!

ŠPORTNI DAN S PARTNERSKO ŠOLO ŠALOVCI

S šalovsko osnovno šolo imamo že večletne stike. Pred nekaj leti so se ti začasno pretrgali, a smo spet začeli sodelovati. V prejšnjem šolskem letu so nas povabili na športni dan, v tem šolskem letu pa smo jih mi vabili k nam. Program smo organizirali 26. septembra. Na ta datum je na Madžarskem dan dijaškega športa. Zaradi slabega vremena smo morali malo spremeniti program in smo se stisnili v šolske prostore. Prišlo je 49 učencev in njihovi

učitelji. Na začetku smo malo telovadili ob glasbi, potem smo jih pogostili z malico. Učence

smo razdelili v šest mešanih skupin. Z narodnim parkom Stražna krajina/Őrség smo se

zmenili, da nam v obiskovalnem centru pripravijo delavnico. Na sprehodu so učenci lahko spoznali ptice, gnezda, najpomembnejše značilnosti. Druga skupina pa je morala poimenovati gozdne živali. Na šoli smo imeli v razredih spretnostne gibalne igre. Učenci so lahko plesali, igrali namizni tenis. Na koncu pa so

se še skupaj igrali v telovadnici. Lep in zanimiv dopoldan smo preživeli. Stiki in prijateljstvo so zelo pomembni za nas in za naše učitelje. Hvala vsem, ki so bili zraven, da smo preživeli nekaj lepih ur. Kljub slabemu vremenu smo se vsi dobro počutili.

*Agica Holecz,
ravnateljica*

Porabje

Tednik Slovencev na Madžarskem
Izhaja vsak četrtek

Založnik
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika
Andrea Kovács

Glavna in odgovorna urednica
Nikoletta Vajda-Nagy

Naslov založnika in uredništva
H-9970 Monošter/Szentgotthárd, Gardonyijeva ul. 1
T: 0036 94/380 767
E: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk
TOPnet, d. o. o.
Kupšinci 49d, 9000 Murska Sobota, Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Urad predsednika Vlade Madžarske, oddelek za narodnosti, Zveza Slovencev na Madžarskem ter Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Letna naročnina za Madžarsko 2.600 HUF,
za Slovenijo 22 EUR, za druge države 52 EUR oz. 52 USD.

Številka bančnega računa:
HU75 11747068 20019127 000000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB